

Tisková zpráva

Žebříček českých nemocnic dle jejich finančního zdraví (2013)

ÚVODEM

Nezisková zdravotnická organizace HealthCare Institute (HCI) ve spolupráci s odborným partnerem - společností CRIF – Czech Credit Bureau, a. s. - zrealizovala již v roce 2008 jako první svého druhu unikátní hodnocení českých nemocnic na základě jejich finančního zdraví. Vycházíme z obecného faktu, že dobrá finanční kondice našich nemocnic ovlivňuje dlouhodobě jak kvalitu poskytovaných služeb, tak i spokojenost pacientů a zaměstnanců nemocnic. Zde Vám proto předkládáme výsledky nejnovějšího ročníku.

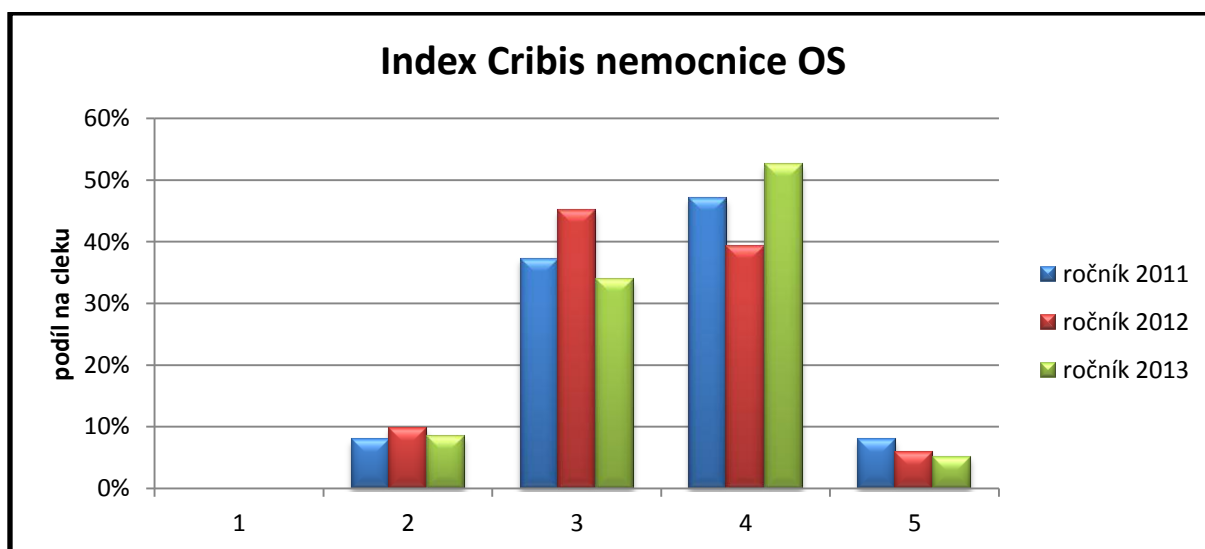
Žebříček nemocnic (ročník 2013)

Nemocnice jsou pro stanovení jejich pořadí z hlediska výkonnosti, stejně jako v předchozích letech, rozděleny do tří skupin. První skupinu tvoří nemocnice s právní formou obchodní společnost, zbývající jsou nemocnice s právní formou příspěvková organizace. Ty se dále dělí na fakultní nemocnice a ostatní nemocnice ve vlastnictví státu, krajů a obcí. Pořadí nemocnic vyplývá z vyhodnocení údajů v účetních výkazech za rok 2012, podpůrně jsou pak použity i údaje za předchozí roky. V souboru jsou tedy pouze ty nemocnice, u nichž jsou tyto výkazy veřejně dostupné. Hodnotícím parametrem je výše Indexu Cribis, pro který platí, čím nižší hodnotu nemocnice dosáhne, tím lepší má souhrnnou výkonnost.

1. Obchodní společnosti

Do skupiny nemocnic s právní formou obchodní společnost bylo v letošním ročníku zařazeno 58 nemocnic. Měřeno Indexem Cribis se celková výkonnost těchto nemocnic meziročně mírně zhoršila. V letošním ročníku (údaje za rok 2012) obdrželo dvě nejhorší hodnoty indexu (tedy stupeň 4 a 5) 58 % nemocnic, zatímco v loňském ročníku (údaje se týkaly roku 2011) jich bylo pouze 45 %. Nejvyšší hodnotu indexu opět nezískala ani jedna nemocnice. Hospodaření nemocnic obchodních společností bylo v roce 2012 nejslabší za poslední tři roky.

Graf 1: Rozložení Indexu Cribis mezi nemocnice – obchodní společnosti

Pramen: cribis.cz, CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

I ukazatel skóre naznačuje zhoršení hospodaření nemocnic v letošním ročníku (na základě údajů za rok 2012), avšak jen velmi mírné. Hodnota průměru skóre dosáhla výše -5,11 a mediánu pak -7,45. Hodnota průměrného skóre nemocnic za rok 2011 byla -5,01 a mediánová hodnota pak -5,25.

Výsledné pořadí jednotlivých nemocnic z hlediska jejich celkové výkonnosti uvádí tabulka 1. Na první místo se dostala Nemocnice Kadaň, s.r.o., která v loňském ročníku obsadila druhé místo. Druhou příčku obsadila Nemocnice Prachatice, a.s., která vloni skončila jako čtvrtá. Třetí pozici získala Nemocnice Český Krumlov, a. s., loni první.

V celkovém počtu nemocnic - obchodních společností převládala právní forma akciová společnost, která se podílela 71 %. Na společnosti s ručením omezeným tak zbylo jen 29 %. I mezi nemocnicemi na prvních deseti místech z hlediska výkonnosti převládla právní forma akciová společnost, a to s 60 % podílem. Výsledkem však je, že na celkovém počtu nemocnic s právní formou společnost s ručením omezeným se jich 24 % dostalo mezi deset nejlepších, zatímco v případě nemocnic akciových společností to bylo pouze jen 29 %.

Nejčastějším vlastníkem nemocnic obchodních společností je soukromá osoba, patří jim více než polovina těchto nemocnic. Druhým nejčtenějším vlastníkem je pak kraj s podílem ve výši více než 40 %. Na obce zbylo pouhých 5 % z celkového počtu nemocnic - obchodních společností. A jak byly úspěšné nemocnice podle vlastníků. Nejúspěšnějším vlastníkem byly obce. Ze tří nemocnic - obchodních společností v jejich vlastnictví se dvě dostaly mezi prvních deset. V případě nemocnic ve vlastnictví krajů se do první desítky zařadilo 16 % z nich. Nejnížší podíl v první desítce dosáhly nemocnice ve vlastnictví soukromé osoby, a to pouze 13 % z nich.

Tabulka 1: Pořadí nemocnic – obchodních společností podle Indexu Cribis

pořadí 2013	obchodní společnosti	Index Cribis	pořadí 2012
1.	Nemocnice Kadaň s.r.o.	2	2.
2.	Nemocnice Prachatice, a.s.	2	4.
3.	Nemocnice Český Krumlov, a.s.	2	1.
4.	MEDITERRA-Sedlčany, s.r.o.	2	nehodnoceno
5.	Nemocnice Podlesí a.s.	3	15.
6.	Městská nemocnice Městec Králové a.s.	3	3.
7.	Nemocnice Tábor, a.s.	3	10.
8.	Nemocnice Mariánské Lázně s.r.o.	3	nehodnoceno
9.	Nemocnice Strakonice, a.s.	3	17.
10.	Nemocnice Jindřichův Hradec, a.s.	3	5.

Pramen: cribis.cz, CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

V rámci nemocnic - obchodních společností zaznamenal největší posun v žebříčku Kroměřížská nemocnice (zlepšení o 15 míst). Její hodnocení však zůstává mírně podprůměrné, a to v důsledku nízké likvidity a vyšší doby obratu krátkodobých závazků. Tato nemocnice sice vykazuje ztrátu, avšak s tendencí k poklesu, má kladnou hodnotu ukazatele EBITDA i kladný operativní cash flow.

Z nemocnic, které se letos umístily v první desítce, jsme největší pozitivní změnu zaznamenali u Nemocnice Podlesí. Nemocnice uspěla ve zvýšení likvidity, snížení zadluženosti a především téměř zdvojnásobila zisk. Společnost vykazuje jednu z nejvyšších rentabilit tržeb i aktiv. Výrazně pozitivního výsledku však dosáhla zejména díky „Ostatním provozním výnosům“.

Silné stránky vítězných nemocnic OS

Nemocnice zřizované kraji se vyznačují výrazně nižší zadlužeností a vyrovnanějšími hodnotami doby inkasa pohledávek. Zadluženost se u nejlépe hodnocených společností zřízených krajskými samosprávami pohybuje v rozpětí od 16 do 26 %, u privátních společností je od 30 do 45 %. Zejména u privátních společností zadluženost výrazně nekoreluje s celkovým hodnocením.

Z nejlépe hodnocené trojice privátních nemocnic má MEDITERRA nejvyšší celkovou likviditu. Celková likvidita u krajských nemocnic vykazuje menší volatilitu.

Doba inkasa pohledávek je u krajských od 38 do 52 dnů. U privátních je mnohem delší, a to od 50 do 109 dnů.

Výraznější rozdíly jsou v rentabilitě nejlépe hodnocených nemocnic. Zatímco nejlépe hodnocené privátní nemocnice mají rentabilitu tržeb od 6 % do 16 %, krajské nemocnice se pohybují pod jedním procentem. Podobné rozdíly můžeme sledovat i u rentability aktiv.

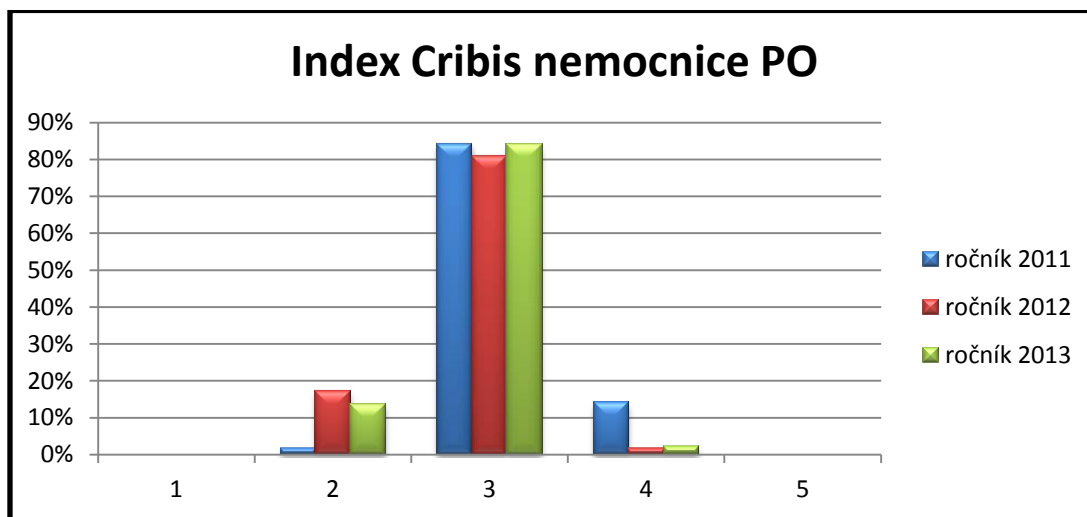
Mezi krajskými nemocnicemi jednoznačně vévodí nemocnice ve vlastnictví Jihočeského kraje, které obsadily všech pět prvních míst. Navíc je v první desítce ještě další jedna nemocnice tohoto typu.

Početně méně zastoupené jsou nemocnice vlastněné obcemi. Nicméně nemocnice Kadaň patří dlouhodobě mezi nejlépe hodnocené. Vyznačuje se sice vysokou likviditou a nízkou zadlužeností, avšak její rentabilita je nižší.

2. Příspěvkové organizace (zřizovatelem je stát, kraje a obce)

Do skupiny nemocnic s právní formou příspěvková organizace, jejichž zřizovatelem je stát, kraj nebo obec, patří 41 nemocnic. Hodnoty Indexu Cribis dokládají i v tomto případě zhoršení jejich výkonnosti v roce 2012 (letošní ročník) ve srovnání s rokem 2011. Zatímco v loňském ročníku obdrželo 10 nemocnic hodnotu indexu ve výši 2, v letošním ročníku to bylo pouze 6 nemocnic. Potěšitelné je, že ani jedna nemocnice nezáskala nejhorší Index Cribis.

Graf 2: Rozložení Indexu Cribis mezi nemocnice – příspěvkové organizace

Pramen: cribis.cz, CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

Pořadí nemocnic podle výkonnosti měřené Indexem Cribis ukazuje tabulka 2. Pět z nich získalo druhu nejvyšší hodnotu Indexu Cribis a stejný počet pak prostřední z pěti možných hodnot, což je o něco lepší výsledek než u nemocnic s právní formou obchodní společnost. Vítěznou nemocnicí v rámci této skupiny se stalo CENTRUM KARDIOVASKULÁRNÍ A TRANSPLANTAČNÍ CHIRURGIE, které v předchozím ročníku obsadilo až šesté místo. Druhé místo obsadil Revmatologický ústav (loni třetí) a třetí příčka patří Městské nemocnici v Odrách, která skončila v předchozím ročníku na devátém místě.

Tabulka 2: Pořadí nemocnic – příspěvkových organizací ve vlastnictví státu, krajů a obcí

pořadí 2013	příspěvkové organizace	Index Cribis	pořadí 2012
1.	Centrum Kardiovaskulární a Transplantační Chirurgie	2	5.
2.	Revmatologický Ústav	2	3.
3.	Městská nemocnice v Odrách	2	9.
4.	Nemocnice Blansko	2	10.
5.	Vojenská nemocnice Olomouc	2	2.
6.	Masarykův Onkologický Ústav	3	11.
7.	Institut klinické a experimentální Medicíny	3	4.
8.	Nemocnice Třinec, příspě.org.	3	7.
9.	Nemocnice Slaný	3	8.
10.	Nemocnice na Homolce	3	16.

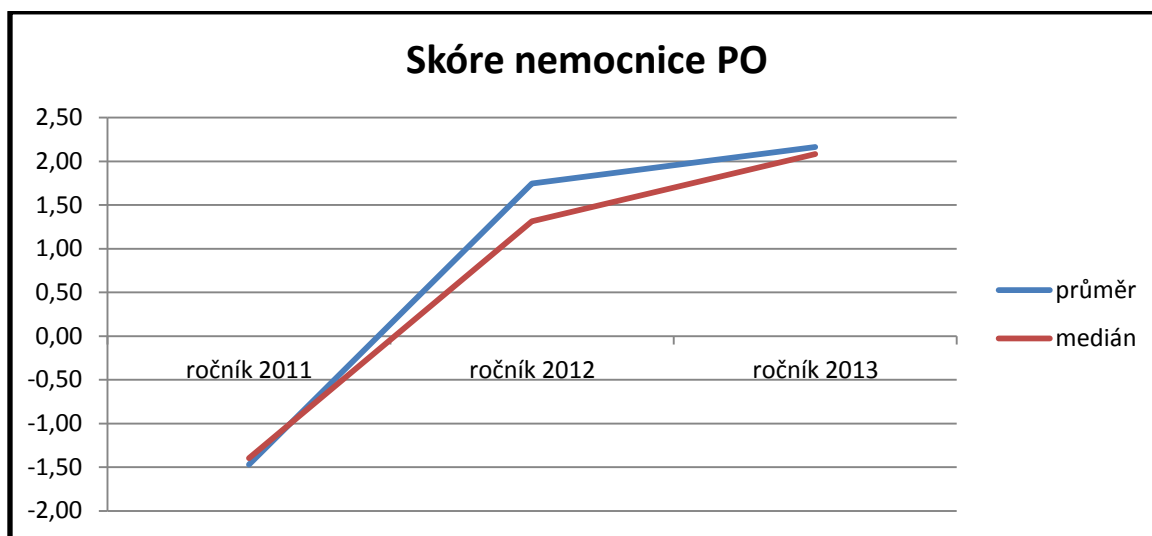
Pramen: cribis.cz, CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

Poznámka: Krajské nemocnice, příspěvková organizace, dříve Masarykova nemocnice Ústí nad Labem, p.o.

Osm nejlépe hospodařících nemocnic v letošním ročníku vykázaly velmi dobré hodnoty i v ročníku loňském. Ve skupině vítězných nemocnic jsou čtyři, jejichž zřizovatelem je stát, zřizovatelem dalších čtyř je obec a pouze u dvou z nich je zřizovatelem kraj. Kraj je přitom zřizovatelem poloviny nemocnic. Z nemocnic, které jsou ústředně řízené, se do desítky nejlepších dostalo 33 %, a 22 % to bylo v případě obcí. Nejméně úspěšné byly z tohoto hlediska kraje, pouze 7 % z nich bylo v první desítce nejlépe hospodařících nemocnic.

Skóre nemocnic v této skupině se meziročně zlepšilo, avšak ve srovnání s rokem 2011 jen mírně, jak ukazuje graf 3.

Graf 3: Vývoj skóre nemocnic – příspěvkových organizací

Pramen: cribis.cz, CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

Mezi nemocnicemi příspěvkovými organizacemi si v pořadí nemocnic podle jejich výkonnosti nejvíce polepšil Ústav pro Péči o Matku a Dítě. Nemocnice je mírně zisková a má vyrovnané hospodaření. Tato nemocnice se vyznačuje dobrou celkovou i běžnou likviditou, velmi nízkou zadlužeností, která je podprůměrná i mezi nemocnicemi tohoto typu. Nemocnici se meziročně rovněž podařilo výrazně snížit dobu splatnosti krátkodobých závazků.

Mezi nemocnicemi z první desítky postoupily o shodný počet příček hned dvě nemocnice. Je to Městská nemocnice v Odrách a Nemocnice Blansko. Obě nemocnice sice vykázaly mírnou ztrátu, Nemocnice v Odrách má však velmi dobrou likviditu a nízkou zadluženost. Nemocnice Blansko uspěla ve snížení doby obratu krátkodobých pohledávek. U Nemocnice Blansko je rovněž velmi pozitivně hodnocen nižší poměr osobních nákladů k celkovým tržbám.

Silné stránky vítězných nemocnic PO

Mezi nemocnicemi – příspěvkovými organizacemi byly nejúspěšnější ty, jejichž zřizovatelem je ministerstvo. Přestože jich je nejnižší počet, zauímají celkem pět míst v první desítce, včetně prvního a druhého místa.

Pozitivním rysem těchto nemocnic je především kladná rentabilita, která ale nedosahuje výše u obchodních společností. Všechny tři skupiny nemocnic příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je stát, kraje nebo obec, se vyznačují vysokou likviditou.

Nemocnice zřízené centrálně mají stejně jako nemocnice zřízené kraji nízkou zadluženost. Poněkud vyšší zadluženost měly obecní nemocnice, nicméně ve srovnání s obchodními společnostmi byla stále ještě nižší.

Zajímavý je pohled na dobu inkasa pohledávek. Ta je u nejlépe hodnocených centrálně řízených nemocnic do 30 dnů. U krajských nemocnic je v průměru o 13 dnů vyšší a u obecních nemocnic je vyšší o 16 dnů.

Z výše uvedeného bude jistě překvapením, že doba obratu krátkodobých závazků je nejkratší u nejlépe hodnocených obecních nemocnic, a nejdelší u nejlépe hodnocených centrálně řízených nemocnic.

3. Fakultní nemocnice

V letošním ročníku bylo hodnoceno 10 fakultních nemocnic. Všechny získaly průměrnou výši Indexu Cribis, tedy stupeň 3. Letos byla nejlépe vyhodnocena Fakultní nemocnice Plzeň, která v loňském ročníku obsadila až šesté místo. Tato nemocnice vykázala i největší postup v žebříčku. Druhou nejlépe hospodařící nemocnicí byla Fakultní nemocnice v Motole (loni třetí). Letošní třetí příčka patří Fakultní nemocnice Hradec Králové, která byla nejúspěšnější v loňském ročníku.

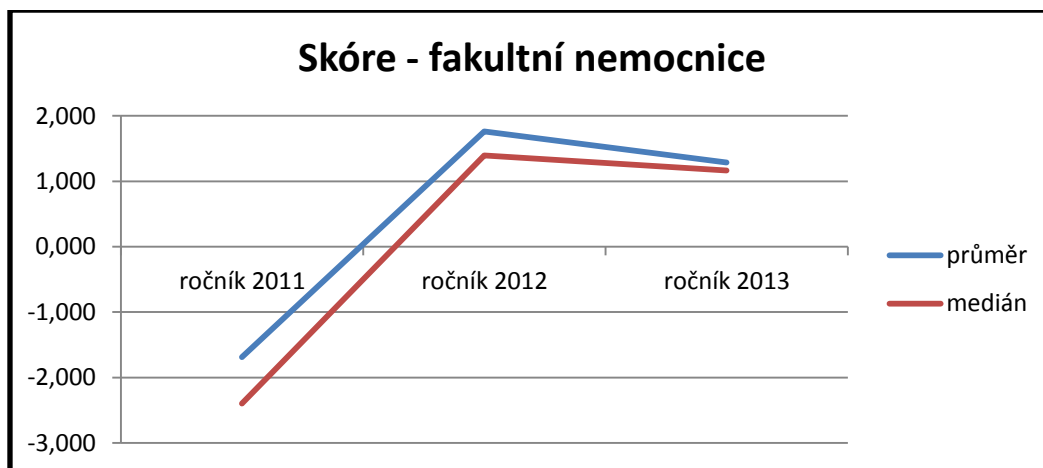
Tabulka 3: Pořadí fakultních nemocnic

pořadí 2013	nemocnice	Index Cribis	pořadí 2012
1.	Fakultní nemocnice Plzeň	3	6.
2.	Fakultní nemocnice v Motole	3	3.
3.	Fakultní nemocnice Hradec Králové	3	1.

Pramen:cribis.cz, CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

V hospodaření fakultních nemocnic došlo k mírnému meziročnímu zhoršení měřeno skórem. Snížila se hodnota jak průměru, tak i mediánu, jak je vidět z grafu 4. Avšak rok 2011 nasadil poměrně vysokou laťku. I tak však obě hodnoty skóre zůstaly v roce 2012 v oblasti kladných hodnot na rozdíl od roku 2010.

Graf 4: Vývoj skóre fakultních nemocnic

Pramen: cribis.cz, CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

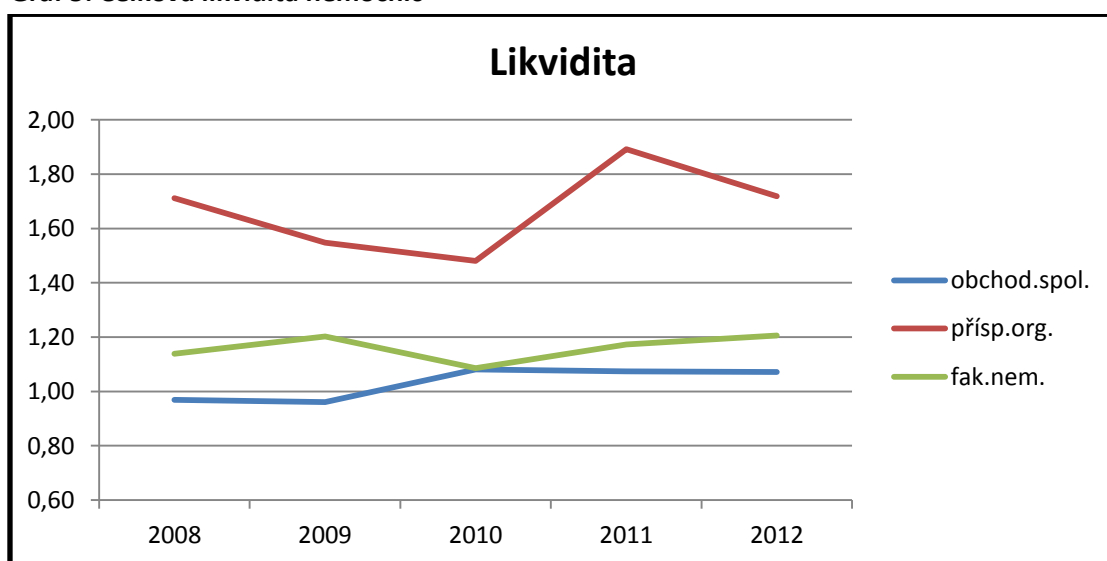
V rámci fakultních nemocnic je největším „skokanem“ vítězná Fakultní nemocnice Plzeň. Ta meziročně nejen zvýšila svou rentabilitu (z mírné ztráty do mírného zisku) a likviditu, navíc snížila i svou zadluženost. Kvantitativně nejvíce se v roce 2012 snížila doba obratu krátkodobých pohledávek (z 54 dnů v roce 2011 na 36 dnů v roce 2012). Zde tkví patrně i hlavní příčina zlepšené výkonnosti této nemocnice – na jedné straně pokles objemu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků a na straně druhé nárůst objemu finančního majetku.

4. Vybrané ukazatele hospodaření nemocnic

K hodnocení nemocnic jsme zde použili tři ukazatele ve formě mediánu, a to celková likvidita, celková zadluženost a doba obratu krátkodobých závazků. Vývoj těchto ukazatelů zahrnuje období let 2008 až 2012.

Ukazatel likvidity charakterizuje schopnost subjektu hradit splatné závazky. Nejúspěšnější byly v tomto ohledu nemocnice příspěvkové organizace, u nichž byla mediánová hodnota celkové likvidity ve všech zde analyzovaných letech nejvyšší, i když v roce 2012 u nich jako jediné kategorie nemocnic došlo k mírnému zhoršení. Nejnížší hodnoty naopak nalezneme u nemocnic obchodních společností. Fakultní nemocnice se však svými hodnotami blíží nemocnicím obchodním společnostem.

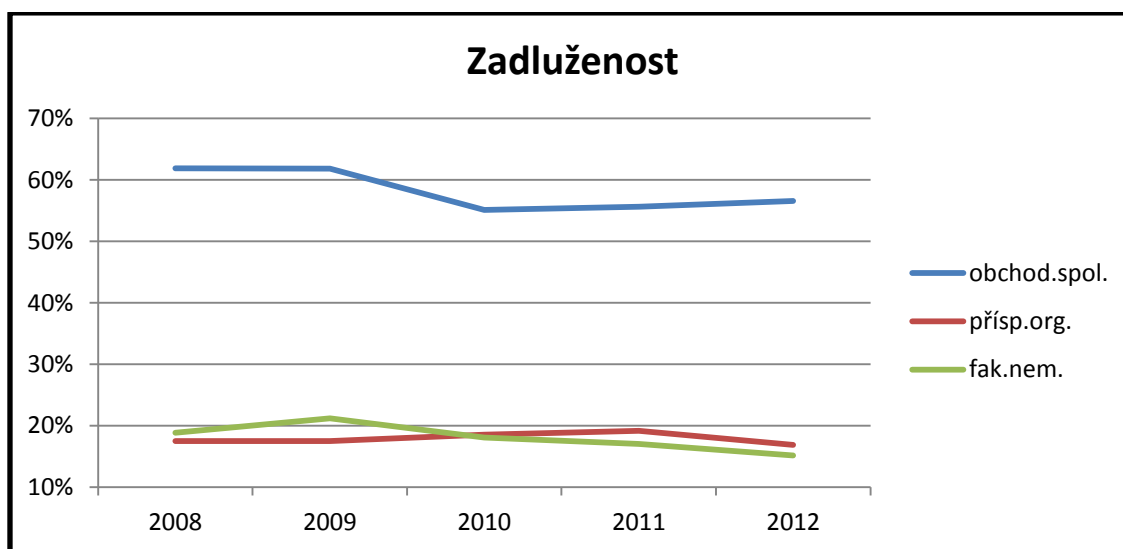
Graf 5: Celková likvidita nemocnic

Pramen: cribis.cz, CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

Zadluženost odráží úvěrové zatížení nemocnice, resp. vymezuje podíl cizích zdrojů na celkových zdrojích daného subjektu. Poměrně vysokou míru zadluženosti vykazují nemocnice obchodní společnosti. Měřeno mediánem se jejich cizí zdroje podílely na celkovém majetku vždy více než 50 %. Obě další skupiny nemocnic hospodařily s poměrně nízkou zadlužeností a od roku 2010 se hodnota tohoto ukazatele mezi nimi příliš nelišila. V roce 2012 nedošlo k výraznější změně zadluženosti nemocnic jako celku.

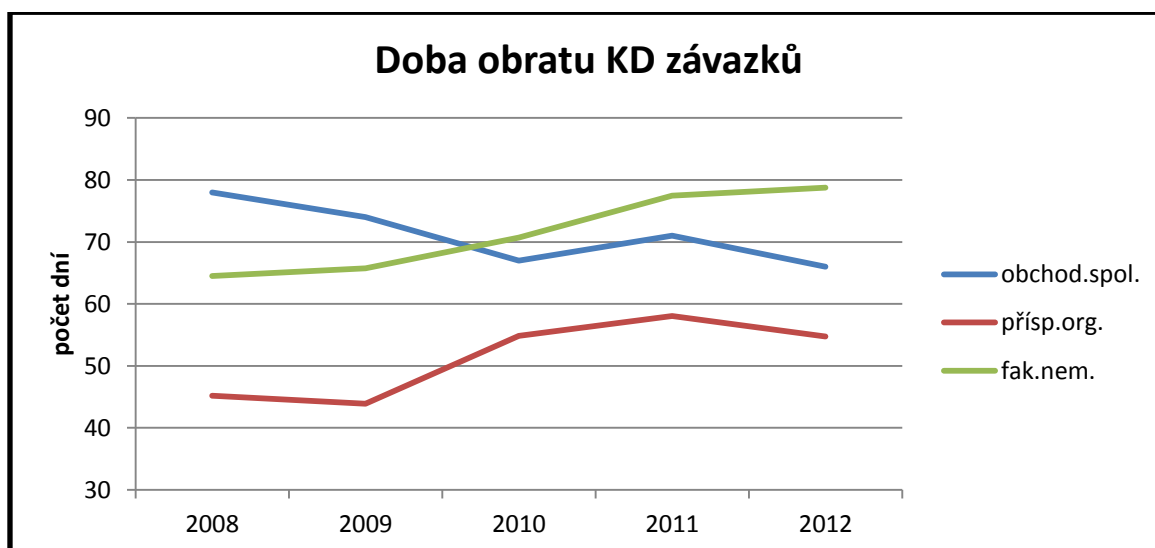
Graf 6: Celková zadluženost nemocnic

Pramen: cribis.cz, CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

Doba obratu krátkodobých závazků vypovídá o tom, za jak dlouho subjekt průměrně splatí své závazky. Nejkratší dobu obratu krátkodobých závazků měly ve všech letech daného období nemocnice - příspěvkové organizace. Ty navíc vykázaly zkrácení doby obratu v roce 2012 ve srovnání s rokem předchozím, ovšem po letech prodlužování této doby. U fakultních nemocnic se doba obratu krátkodobých závazků od roku 2008 postupně prodlužovala, a to i v roce 2012. Opačný trend zaznamenaly nemocnice - obchodní společnosti, u kterých se doba obratu za posledních pět let zkrátila, a to o 12 dní.

Graf 7: Doba obratu krátkodobých závazků nemocnic

Pramen: cribis.cz, CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

Závěr

Měřeno Indexem Cribis, vykázaly v roce 2012 (letošní ročník) lepší hospodaření ve srovnání s rokem 2011 jako celek pouze nemocnice příspěvkové organizace. U obchodních společností se výkonnost nemocnic prakticky nezměnila, pouze medián vykázal velmi mírné zhoršení. Fakultní nemocnice zaznamenaly také zhoršení, které však následuje po výrazném zlepšení v roce 2011. Průměrná i mediánová hodnota skóre byla kladná v případě příspěvkových organizací jako celku, tedy včetně fakultních nemocnic, zatímco u obchodních společností zůstala v oblasti záporných hodnot.

Žádná nemocnice nezískala nejlepší hodnotu Indexu Cribis. Pouze šest nemocnic příspěvkových organizací a pět nemocnic obchodních společností získalo Index Cribis ve výši 2, což je řadí do skupiny stabilních subjektů. V rámci fakultních nemocnic nezískala žádná z nich jiné hodnocení Indexem Cribis než 3, a to je charakterizuje jako průměrný subjekt.

Z hodnocení nemocnic podle vybraných ukazatelů vyšly nejlépe nemocnice příspěvkové organizace. Dosahovaly nejvyšší likviditu, jednu z nejnižší míry zadluženosti a nejkratší dobu obratu krátkodobých závazků. Nemocnice obchodní společnosti vykazovaly v daném období míru zadluženosti vždy vyšší než 50 %, i když se její výše v posledních třech letech stabilizovala. Doba obratu krátkodobých závazků se u fakultních nemocnic za posledních pět let prodloužila o 11 dní a byla v roce 2012 nejdelší.

U všech typů nemocnic a v každém roce byla doba obratu krátkodobých závazků vždy vyšší než doba obratu krátkodobých pohledávek. Nejvyšší rozdíl vykázaly fakultní nemocnice, a to v letech 2010 až 2012. Ve dvou předchozích letech to byly nemocnice obchodní společnosti. Nejmenší rozdíl, a to ve všech letech, měly nemocnice příspěvkové organizace.

Profil CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

Společnost CRIF – Czech Credit Bureau je organizátorem největších českých úvěrových registrů, Bankovního a Nebankovního. Jejich prostřednictvím si zejména banky, stavební spořitelny a leasingové a splátkové společnosti ověřují schopnost svých klientů splácet budoucí závazky. Oběma registrům CRIF – Czech Credit Bureau zajišťuje i technický servis. Od roku 2012 také provozuje registr finančních poradců ELIXIR, který nabízí komplexní data o profesní historii finančních poradců.

Vedle toho poskytuje CRIF – Czech Credit Bureau i řadu dalších služeb, a to jak bankám a finančním institucím, tak i ostatním komerčním subjektům nebo veřejné správě. Jde o nástroje pro řízení úvěrových rizik, řešení proti podvodům, nástroje pro hodnocení ekonomické situace společností, podnikatelů, municipalit, bytových družstev či neziskových organizací pod značkou iRating nebo poskytování ekonomických a personálních informací o firmách prostřednictvím portálu Cribis.

CRIF – Czech Credit Bureau, a. s., byla založena v roce 2000 pod původním názvem CCB – Czech Credit Bureau. V únoru roku 2013 přijala jméno mateřské skupiny, která je od roku 2005 jejím jediným akcionářem. Na Slovensku působí prostřednictvím své sesterské společnosti CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Webové odkazy: www.crif.cz, www.cribis.cz

Profil HealthCare Institute (HCI)

Nezisková organizace HealthCare Institute je zaměřena na tyto hlavní činnosti:

- projekt na podporu zkvalitnění služeb pro pacienty ve zdravotnictví (žebříčky nemocnic dle patientské spokojenosti od r. 2006)
- pořádání mezinárodních odborných konferencí

Projekt „NEMOCNICE ČESKÉ REPUBLIKY“

Měření a porovnání nemocnic:

- dle spokojenosti pacientů
- dle spokojenosti zaměstnanců
- dle finančního zdraví nemocnic
- dle efektivity jejich procesů (v přípravě)

Mezinárodní odborná konference „EFEKTIVNÍ NEMOCNICE“

- zvyšování kvality a efektivity nemocnic

(diskusní platforma - fokus na představitele nemocnic, zdravotních pojišťoven, ministerstva a pacientů)

- důraz na příčinně propojené vazby dlouhodobé úspěšnosti nemocnice

(spokojený klient - spokojený zaměstnanec – zdravá finanční kondice – efektivní procesy v organizaci = „spojité nádoby“)

Více informací na www.hc-institute.org

Kontakty

Organizátor celostátního projektu Nemocnice ČR:

HealthCare Institute – hodnocení a porovnávání kvality a efektivity ve zdravotnictví

www.hc-institute.org, www.nejlepsi-nemocnice.cz

Daniel Vavřina, předseda neziskové organizace

tel: +420 608 878 400

e-mail: d.vavrina@hc-institute.org

Odborný partner projektu:

CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

www.crif.cz

Jan Cikler, projektový manažer

tel: +420 277 778 537

e-mail: j.cikler@crif.com

Organizace HealthCare Institute děkuje za podporu odbornému partnerovi – společnosti **CRIF – Czech Credit Bureau, a.s.** – a ostatním partnerům celostátního projektu Nemocnice ČR 2013 – viz www.nejlepsi-nemocnice.cz